Szerkesztőség és kiadó hivatal

Széchényi utcza SIMON-ház Kunz József ur kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények sde intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASAGI LAP.

A SZABADELVU PART KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábospetitsor egyszeri beigtatásáért 5kr
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamot magában foglaló ujdonság sora 50 krajczár.

XIV. évfolyam 1887. Debreczen, Hétfő, márczius 28. 61. szám.

Az őszinteség.

(T.) Mikor az egyszeri gazdatiszt uraságához beszámolni ment, a Tisza partján lekapta a szél a fejéről a kalapot és belevitte a Tiszába. A gazdatiszt egész őszintén beleirta a számadásba: „Az uraság dolgában járván, kalapomat elvitte a szél: 5 forint.“ Az uraság addig megvolt elégedve a számadással, hanem a mint ehhez a nyilt és őszinte tételhez ért, fogta a ceruzát és kitörülte az öt forintot. „Máskor jobban vigyázon a kalapjára, barátom.“ A gazdatiszt aztán máskor óvatosabb lett mindig beszámitotta a hasonló kárt, de ugy, hogy nem lehetett rátalálni s az uraság szó nélkül akceptálta a számadást.

Az őszinteséget csak a magasabb szellemü emberek képesek megbecsülni; a többség, ha ősszinteségedben nem kedvére valót beszélsz neki, föllázad és megfeszit. A ki hazafiaságát nem a száján hordja hanem csak a szivében, az nem fog hóditani, mig ha a szivedben nincs is, csak a szádon legyen, válaira kap a népszerüség.

A férfias őszinteség a katonás rövidség és nyiltság nem való oda, a hol olyan kedves a hecc, mint nálunk. Az ujságiró, a ki szenzátiós cikket akar irni s kelendő lapot produkálni, hogy emlegessék: nem azt keresi, a mi a beszédben megnyugtató, hanem a mit föllehet kapni, félre lehet magyarázni s mivel föllehet korbácsolni a közönség vérét. Az egyik teszi üzleti célból, a másik el, lenzéki viszketegből, a harmadik henczegésből, és lesz egetverő zaj, hogy reped bele a firmamentum.

Azok az igék, a miket b. Fejérváry honvédelmi miniszter mondott, a legőszintébb meggyőződést fejezik ki. A ki a közös hadseregnél különböző nyelvek behozatalát akarja, az szétakarja robbantani a hadsereg egyöntetüségét, kö é akarja önteni a választóvizet. Ez axioma. Oly tiszta és világos bomlasztási kisérlet, hogy alig lehet elképzelni, hogy van ember, a ki ezt be nem látja. Pedig sok van. Mert mindig azon lovagolnak, hogy egy ütközetet többféle szövetséges hadtestek többféle nyelvén lehet vezényelni. Csakhogy itt nem erről van szó. A közös hadseregnél nemzetiségi kérdésről, babiloni-toronyépitésről van szó, a mi bekövetkeznék azonnal, a mint megbontanák a nyelvegységet.

Ott van a bankó, az nem hadsereg, s mert az egyik oldala magyar, a csehek már cseh oldalt is akartak, s csak az a szerencse, hogy a papirosnak két oldalánál nincs több. De ha a cseh föliratot meglehetett is tagadni a papirostól, bajosabban lehetne megtagadni a hadseregtől, a melyben a nemzetiségi kérdés fölkorbácsolása istenikisértés lenne. Most a németbe bele van nyugodva valamennyi, de a mint a magyart választóviznek bevinnők, egyszerre készen lenne Babilon. Es ezt a zavart, ezt a szétrobbanást és bomlást holmi közjogi orációkkal s az önnálló Magyarország hangoztatásával nem lehetne ám jóvá tenni. Bomba lenne az, a mely ahova lecsap, ott hatalmát vesztette a fegyelem, Hát hogy ennek a bombának a közös hadseregbe való bedobását egy miniszter, a kinek eszének és belátásának kell lenni, ajánlani merje, ahhoz csakugyan több kellene a rövidlátásnál.

Olyan igaz ez, uram, mint az, hogy: a föld mégis mozog. De hát excellenciád nagyon őszinte volt és abban a hitben, hogy megértik, mellőzte a hazafias frázisokat, pedig hát Rucaháti Tarjagos Illés nem megvetendő példa rá a nagyvilágban.

Uraim: elismerem az önök jogos kivánságát s legforróbb óhajaim egyike hogy az teljesülve legyen. Csekély erőmet a lehetőségig fölfogom használni arra, hogy hazafias óhajuknak eleget tegyek, s ha nem igérhetem is, hogy az mielőbb megtörténik, — legyenek róla meggyőződve, sat. — Aztán „ad calendas graecas“, — amint ezt a diplomaták tenni szokták. Es ön, miniszter ur, most nagy hazafi volna, s ugy lehet, hogy nevét fáklyás-zene hangjainál dicsőitené a lelkes ifjuság, de mivel őszinte volt hát nem egyéb, mint egy osztrák tábornok, copfos, vaskalapos és minden, csak nem hazafi, a kit Tisza Kálmán (a kinek neve az ily eseteknél elmaradhatatlan) a nemzet nyakára neveztetett ki, sat. . . .

Remélem kegyelmes uram, hogy egy adandó ujabb alkalommal nem fogja ily nyiltan és őszintén kiirni a kalapot.

Fejérváry báró nyilatkozata. Néhány lap azt állitotta, hogy báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter a nála járt egyetemi hallgatók küldöttségének adott válaszában többek közt azt mondta volna, hogy ő csak azon magyar embert tekinti müveltnek, ki a német nyelvet is birja. A „Bud. Corr.“ illetékes helyről annak kijelentésére jogo ittatott fel, hogy ezen közlemény alaptalan. A miniszter beszéde folyamában azt mondta, hogy felfogása szerint a mai világban a müveltség egyik kelléke egy idegen nyelvnek, például a németnek, vagy franczianas ismerete.

Az „István“ gőzmalom közgyülése.

Debreczen, 1887. Márcz. 27.

A magyar malomiparra nézve a mult év általában véve kedvezőtlen eredménynyel végződött s a malmok közül nem egy alig volt képes a befektetett részvény tőke 6%-át nyujtani a részvényeseknek, sőt egy b.-pesti nagy malom a „Viktória“ 160 ezer frtnyi érzékeny veszteséggel zárta az üzletet. — Annyival nagyobb megelégedésünkre s örömünkre szolgálhat, hogy a mi „István“ malmunk a mult évben is olyan fényes eredményt ért el, hogy képes lett az 1885-dik évihez hasonló osztalékot adni s egy ujabb negyed milliónyi összegre tervezett tartalék alapnak s egy másik nem kevésbé gyakorlati jelleggel biró alapnak, t. i. osztalék tartalék alapnak létesitését határozni el.

Igaz, a tisztanyereség nem érte el az 1885-dikinek szinvonalat, de azért teljesen méltó és érdemes volt az igazgatóság azon elismerére, melyben a mai közgyülés részesitette a felmutatott szép eredményekért, csaknem egyhangulag mellőzvén két részvényesnek nem ugyan bizalmatlanságot kifejezni akaró, de az igazgatóság által a telek és épületek valamint a felszerelési gépezet becsértékének kimutatásánál követett eljárást helytelenitő inditványait, melyekkel szemben az évi mérleget és jelentést ugy általánosságban, mint részleteiben, s az abban foglalt javaslatokat a tiszta nyereség feletti intézkedésre és az osztalék megállapitására nézve elfogadta.

*

A közgyülés lefolyását következőkben adjuk:

A közgyülésen 59 részvényes jelent meg, kik összesen 1099 részvényt képviseltek 703 szavazattal.

Az elnöki széket Sesztina Lajos igazgatósági tag foglalta el, ki üdvözölvén a megjelenteket és előadván, hogy a közgyülés tartására szükséges, alapszabályokban követelt előleges intézkedések megtétettek, a jegyző könyvnek a vezetésére fölkéri Nemes Kálmánt, a társulat jogtanácsosát; hitelesitésére s a szavazatok összeszedésére Koszorus Lajos, Bechert Manó és Tordai Gábor részvényeseket. Feischl Károly ki a gyülés lefolyása alatt többször is kifejezte az igazgatóság iránti föltétlen bizalmát, az évi jelentést, mely különben is kivan nyomtatva, felolvasottnak inditványozza tekintetni: többek kivánságára azonban Szepessy Gusztáv igazg. tag felolvassa a jelentést, melynek tartalma rövid kivonatban a következő:

A szabályszerü érték csökkenések, leirások, a jókarbantartás kezelés és igazgatás üzleti összes költségeinek levonása, az igazgatósági tagok és a hivatalnokok jutalékának leszámitása után a benyujtott mérlegben az 1886 dik évről kimutatott tiszta nyereség kitesz . . . . . 127.488 frt 47 kr
az 1885. évről felosztatlan haszon . . . . . 2 133 frt 17 kr
és igy a közgyülés rendelkezésére áll összesen 129.621 frt 64 kr.

Ennek felosztására nézve az igazgatóság következő javaslatot tette:

1. Osztalékul minden 100 frtos részvény után ada sék ki 20 frt, s a kifizetés — a 16-ik számu szelvényre — f. é. április 1-től kezdessék. — Az osztalék összesen 74.040 frtot tesz.

2. Az üzleti tiszta nyereség 5 száztolija a tartaléktőke gyarapitására fordittassék, mely 6970 frt 64 krra megyen.

3: Osztalék tartalékalap létesitésére 37.020 frt tétessék félre, mely összeg részvényenként 10 frtnak felel meg.

4. A hivatalnokok nyugdijalapjának létesitésére 5000 frt adományoztassék.

5. A per alatti s kétes követelések tartalék alapjához 3000 frt csatoltassék.

6: A gyártelep villamos világitására forditott kiadások leirására 2000 forint forditassék.

7. Helybeli jótékony czélokra osztassék ki 700 frt, végre

8. A fennmaradó 891 frt az 1887-ik évi uj számlára vitessék át.

Jelentést tesz az igazgatóság arról is, hogy a mult évben uj berendezésre több adatott ki a szabályszerü összegnél, mert a nagyobb malomban két elavult gőzkazánnak ujakkali kicserélésére halaszthatatlan szükség volt, nehogy a gyártás folytonossága szenvedjen vagy biztonság tekintetében még nagyobb veszély álljon elő. Ezen intézkedésre nézve a közgyülés jóváhagyása kéretik.

A villam világitás a jóhirnevü „Ganz és társa“ budapesti gépgyára által rendeztetett be, előnyeiképen felhozatik, hogy kevésbé tüzveszélyes, felrobbanást nem idézhet elő, és jutányosabb minden más világitásnál.

Jelenti az igazgatóség, hogy a helybeli termény és áruraktár részvény társaság megalakitása mult évben sikerült, s ezen közhasznu és közszükségü vállalatnál az „István“ gőzmalom társulat a közgyülés előleges felhatalmazása folytán mint alapító 10.000 frtal vett részt, és a nevezett társaság igazgatóságába az alapitói jognál fogva Szepessy Gusztáv neveztetett ki.

Végre az igazgatóság a mult 1886-ik évi mérleg helyben hagyását, és arra nézve a felmentvény megadását kéri.

Nemes Kálmán pedig felolvassa a felügyelő bizottság rövid jelentését, mely szerint az az igazgatóság által javaslatba hozott inditványt teljesen magáévá teszi s azt elfogadásra ajánlja s az 1886 évi zárszámadásra vonatkozó fölmentvényt megadatni kéri.

A jelentés pontonként való tárgyalására hiván föl az elnök a részvényeseket, legelőször Bechert Manó szólott a tárgyhoz. Összehasonlitást tesz az 1876 és 1886 diki mérlegnek első és második tétele között s felhivja a közgyülés figyelmét azon körülményre, hogy mig az épületek értéke a legközelebbi 10 év alatt alig mutat emelkedést, addig a felszerelési gépezett értéke 1886-ról 165 ezerforinttal van többre téve, mint 1876-ban volt. Sajnálatára előre bocsátotta azon nézetét, hogy a kereskedelmi törvény s az alapszabályok értelmében is a vagyon minden év végével érték szerint felveendő, s továbbá, hogy a malom ma nem ér annyit, a mennyire fölvéve van, inditványozza, hogy oly tartalék alap létesitessék, mely a fent emlitett két tételnél az egyensulyt helyreállitsa; minélfogva a felmilliónyi tartaléktőkéhez csatoltatni javasolt 6970 frt nem ehhez, hanem az értékcsökkenések tartalékához lenne adandó, s hogy e tőke mindaddig gyarapitandó, mig 200 ezer frtra nem növekszik. A Bechert Manó beszédére legelőször Szepessy Gusztáv válaszol, felvilágositásul adván, hogy miért szerepelnek most nagyobb összegek a telek és épületek, valamint a felszerelési gépezet értékimutatásánál, daczára annak, hogy amazoknál az alapszabályok értelmében évente 2%, emezeknél pedig 6, sőt a kedvezőbb években magasabb % is leszámittatik e czimen. — Az érték emelkedés oka onnan van, mert az utolsó 10 év alatt jelentékeny uj beruházások történtek; s mindkét malom a legujabb s legjobb gépekkel két izben is felszereltetett a közgyülés jóváhagyása mellett. A mi a kérdéses 6970 frtnak felhasználását illeti azt az uj adótörvény értelmében a beruházásból leirni nem szabad, hanem csak félre tenni; s a tartalék tőkét pedig nem lehet másra mint veszteségek pótlására felhasználni. A vagyonnak évenként történő becs szerinti felvételét illetőleg pedig azon választ adja, hogy alig van malom, melynél ez szokásban volna; az „István malomnak pedig alapszabály szerint nem is szükséges ilyetenni

Sesztina Lajos elnök azon kivül hogy ő is hivatkozik a Bechert Manó inditványa ellenében azokra a tényekre és ujabb beruházásokra, melyeket Szepessy Gusztáv elősorolt, concrét számadatokkal mutatja ki az utolsó 10 év alatt évente megörült buzamennyiséget, mely 1876-ban, midőn még a régi, desperált malom csak mintegy tartalékul szolgált, 127 944 métermázsát tett, s ettől fogva évről évre emelkedett a malom produktiv képessége s ezzel együtt termelése is, ugy hogy a mult évben már 351.500 m. m. örültetett meg. A malom fejlődésének bizonyitásául felütötte — a tartalék tőkének 1876 óta történt rohamos emelkedését is, mely ezelőtt tiz évvel csak 163970 frt. volt, s a mult évi közgyülésen már lehetővé vált azt 390925 frtról egyszerre félmillió frtra emelni. Azt hiszi, hogy ilyen eredmény mellett nem érdmel bizalmatlanságot az igazgatóság, melynek eljárása — szerinte — egészen szabályszerü volt.

Bechert Manó személyes kérdésben szólal föl s kijelenti, hogy egyáltalában nem akart bizalmatlansági nyilatkozatot tenni inditványa előadásával; kéri annak tárgyalás alá vételét.

Mayer Emil igazgatósági tag szintén Bechert Manónak felelve, előadja hogy az igazgatóság a mult évben ugy Szikszai Lajos helybeli épitész, mint Fisher Adolf budapesti malommérnökkal értékkimutatást készittetett a malomról s ezek felvétele megegyezik a szönyegen lévő mérlegben foglalt érték kimutatásokkal, s végül fölemliti, hogy az épületek és felszerelési gépezet értékét illetőleg az „István“ malom az összes vidéki malmok felett előnyben van.

Zádor Lajos a Bechert M. aggályait az igazgatósági tagok által adott felvilágositásokkal megszünteknek véli s inditványozza a jelentés elfogadását a közgyülés köszönetének kifejezése mellett.

Torday Gábor nem akar bizalmatlanságot fejezni ki, de mégis feltűnőnek találja, hogy a felszerelés olyan magas értékben van felvéve. Inditványozza, hogy a javitások költsége az üzleti számlára menjen s ezen felül irassék le az összes felszerelésből évente 10 %, miután 10 év alatt minden felszerelés használhatatlanná válik.

Torday Gábornak Mayer Emil szolgál felvilágositással; előadva hogy semmiféle javitás nem iratott 1876 óta a felszerelés terhére. A javitások czimén a mult évi mérlegben is külön 42 ezer forint van kitüntetve, Feischl Károly is a jelen évők helyeslése között csatlakozott Zádor Lajos inditványához, mire az évi jelentés egész terjedelmében elfogadtatott; az igazgatóságnak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott s ugy az igazgatóság mint a felügyelő bizottság a zárszámadásra vonatkozó felmentvényt megkapta.

Hasonlókép változatlanul elfogadtatott az igazgatóság tervezete a mult évi nyereségből jótékony czélokra adatni javasol 700 frtnak felhasználásáról.

Következett a gőzmalom hivatalnoki és munkás személyzete részére felállitandó nyugdijalap ügye, melynek tervezete kidolgozására a mult évi közgyülésen nyert megbizatást az igazgatóság. Külön jelentés foglalja magában az e tárgyban tett munkálatokat. A jelentés a gyári munkásokat nem tartja bevonhatóknak a nyugdijintézetbe, kiknek számára már különben is áll fenn egy segély alap. Az igazgatóság megtekintette több gyár vállalat nyugdijszabályzatát; de minta-szerüt egyetlen-egyet sem talált. Kihallgatta a

hivatalnokok véleményét is, mely épen egy lényeges pontra, az általuk befizetendő járulékok igénybevételére nézve eltérő volt az igazgatóság állás-pontjától. Általában az igazgatóság oda nyilatkozik, hogy egy már 40 év óta működő vállalatnál igen sok nehézségbe ütközik csak most állitani fel nyugdij intézetet a hivatolnok hozzájárulásával, kik között már ezuttal is van olyan, ki igénybe vehetné — még az alap megerősödése előtt — a nyugdijintézet előnyeit. Épen ezen okoknál fogva az igazgatóság azt javasolja, hogy ezen ügy annyival inkább, mivel a tárgysorozatba minesen is precis kijelölve, napoltassék el esetleg egy rendkivüli, esetleg a jövő évi közgyülésre s az előmunkálatok, a tervezet elkészitésére egy bizottság küldessék ki. Egyuttal inditványozza, hogy a mult évi haszanból a nyugdij alapra 5000 ft megszavaztassék.

A tárgyhoz számosan szolottak. Berger Henrik igazg. tag pártolja a nyugdij alap gyarapitását; de ellenzi a hivatalnokok hozzájárulását. Az a nyugdij alap ne e czimet, hanem inkább a jutalom és segélyalap nevet viselje; melyből a társulat az érdemes jutalom és élagyott hivatalnokait jutalmazza illetve segélyezze.

Nagy vita fejtett ki azon kérdés körül, hogy ezen fontos ügy egy ad hoc összehivandó rend kivüli vagy jövő évi közgyülésen tárgyaltassék-e s az igazgatóságnak vagy egy vegyes t. i. részvényesekből, igazgatósági tagok és a hivatalnokokból álló bizottságnak adassék-e ki előkészitésre. Végre Zádor Lajos inditványára az igazgatóság megbizatott az ügy bővebb tanulmányozásával s annak a jövő közgyülésre való terjesztésével. — Az alapra 5000 frt pedig megszavaztatott.

Végül a sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag Simonffy Sámuel és Szepessy Gusztáv nagy szavazat többséggel ujolag megválasztatott.

Ezzel a közgyülés be lett fejezve. —

A vörös kereszt egylet debreczeni fiókegyletének közgyülése.

A magyar szent korona országai vörös kereszt egyletének debreczeni fiók egylete tegnap délután tartotta évi közgyülését a városház nagytermében, ahol ugy a nő mint férfitagok elég szép számmal jelentek meg. Ott láttuk gr. Bethlen Mikó Róza és Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnökökön kivül a következő urnőket: Aron Manóné, Hausner Alajosné, Holländer Gyuláné, Kaffka Róza, Kovács Dánielné, Leéb Pálné, Nánássy Lászlóné, Nemes Kálmánné. Révész Bálintné, Simonffy Imréné, Szögyény Jánosné, Váradi Szabó Jánosné, Varga Ferenczné, Varga Károlyné, Vecsey Imréné, Veresné Szathmári Teréz továbbá Nemes Ilona, Váradi Szabó Mariska és Varga Vilma kisasszonyokat; és városunk nehány notabilitását.

A megjelent tagokkal Simonffy Imre elnök szivélyesen üdvözölvén felhivja Márk Endre vál. jegyzőt az évi jelentés felolvasására, melyet térszüke miatt csak holnap közölhetünk s akkor egész terjedelmében. A jelentésből megemlitjük, hogy a debreczeni fiók egylet a mult évben a központhoz bevételeiből 123 frt. 34 krt küldött fel, sajat pénztára javára pedig 1094 frt 20 kr. maradt. A tagok száma volt 1886. decz. 31-én 43 alapitó, 421 rendes, 1 rendkivüli, összesen 465. A tagokszáma, gr. Bethlen Mikó Róza ő méltósága fáradozása folytán 15 rendes taggal szoporodott.

A közgyülés a jelentés felolvasása után azt minden vitta nélkül tudomásul vette; s annak alapján Zádor Lajos pénztárnokot elismerés kifejezése mellett az 1886-dik évről vezetett számadás terhe alól felmentette; az országos egyleti közgyülésen való képviseltetésről gondoskodással az elnököt bizta meg.

Simonffy Imre inditványára elhatároztatott uj tagoknak gyüjtése, minél fogva a közönséghez felhivás fog bocsáttatni.

Ezután következtek az választmány kilépésre kötelezett tagjai helyének betöltése A női osztályból kiléptek: Nemes Kálmánné, Leeb Pálné, Simonffy Imréné, Kovács Dánielné, Várady Szabó Jánosné; a férfi osztályból pedig: Balog Ferencz, Steinfeld Antal, Dalmi Kálmán, Komlóssy Dezső, Miskolczy Jenő. Ezek ujból megválasztattak. Az elhalt Nánássy Ferenczné helyére Hegyi Mihályné, s a szintén elhalt id. Körner Adolt helyére pedig Boczkó Sámuel lett megválasztva.

A gyülés 4 órakor véget ért.

Napi hirek.

— **Gazdák és iparosok figyelmébe.** Alulirotthoz, — ki is a kereskedelmi muzeum mezőgazdasági csoportjának Hajdu megyében való képviseletét elvállaltam, — a kereskedelmi muzeum igazgatósága a következő, a kiállitani akarók figyelmébe ajánlani kivánt körlevelet intézte: — A budapesti kereskedelmi muzeum igazgatósága folyó hó 20-án tartott ülésében elhatározta, hogy a hazai termékek kiállitására vonatkozó szabályok azon határozatának épségben tartása mellett, mely szerint minden kiállitónak 1 □ méter terület dijtalanul engedtetik át, a minden további □ méter területért fizetendő 5 forintnyi terdijat a folyó évre 2 forintra szállitotta le, mindazon tárgyakra uézve, melyek nem állittatnak ki szekrényekben. Ilyenek például, gépek, kocsik, butorok, erdészeti czikkek, párkéták mezei gazdasági termékek, vas sat. Továbbá elhatározván az igazgatóság, hogy azon kiállitók, kik a kiállitásban annak május havában történendő megnyitásakor részt venni akarnak bejelentési iveiket legkésőbb folyo év márczius 31-éig kell hogy beküldjék, mert a később bejelentett tárgyak nem fognak az illető csoportba beosztathatni és a folyó évi katalógusban nem fognak szerepelhetni. A mely körlevelet azon hozzátevéssel hozok a kiállitani akarót. közönség tudomására' miszerint a kereskedelmi muzeum érdekében hozzám fordulóknak szóval vagy irásban felvilágositással, vagy ha éppen szükséges a muzeum szervezeti szabályzatával, a vagy egyéb a muzeumra vonatkozó nyamtatványokkal minden dij nélkül szolgálhatok. Addig is mig a kereskedelmi muzeumnak ugy a gazdák mint az iparosoknak nyujtott számos előnyeiről megemlékeznem, nem tudom a kereskedelmi muzeumban való részvételt ugy a gazda közönségnek nem különben a gyáros és iparosoknak eléggé ajánlani. — Melyek után fenti soroknak e lapokban nyert közzétételéért köszönetet mondva maradtam a tekintetes Szerkesztőségnek kész szolgálattal Czájlik István kir. gazdasági intéző.

— **Az István gőzmalom jótékonyczélu adományai.** Az István gőzmalom, tegnapi közgyülése alkalmával a tiszta nyereményből 700 forintot rendelt kiadatni jótékony czélokra E 700 frt a következőleg osztatott ki. — A helybeli polgári kórháznak 40 frt; az ev. ref. kórháznak 40 frt; a róm. kath. kórháznak 10 frt; az izraelita kórháznak 10 frt; a kereskedői kórháznak 20frt; az ev. ref. hittenhallgatók, joghallgatók, gazdasági iskolai hallgatók, iparosifjak, 1848/49 diki honvédek segélyegyletének, a Fröbel gyermekkertnek az izraelita nőegyletnek, a helybeli veres kereszt egyletnek, a kertészeti egyletnek, a kereskedelmi és ág. ev. iskolának, a főiskolai ének és zenetanári tanszéknek, a ker. ifjak önképző egyletének és a helybeli népkonyhának egyenként 20—20 frt; a nyomdászok segélyegyletének, a torna egyletnek és a főiskolai term. rajzi muzeumnak egyenként 10—10 frt; a kereskedelmi iskolának 30 frt; a nőegyleti árvaháznak, az önkéntes tüzoltó egyletnek, az „emlékkert" társulatnak, a zenedének és az ipariskolának 40—40 frt s végre az ev. református tanulóknak 50 forint.

— **A debreczeni termény és áru-raktár** részvénytársaság kérelmére, a magy. kir. államvasutak debreczeni állomásából kiágazó és tervezett részvénytársaság telepére vezetni szándékolt ipar vágány közigazgatási bejárását a m. kir. vasuti főfelügyelőség Balogh Gyula főfelügyelő vezetése mellett elrendelvén annak foganositása f. márczius 30-án veszi kezdetét. A bizottság gyülhelyéül a debreczeni állomás váró terme jelöltetett ki.

— **Megbüntetett toronyörök.** Az első kerületi kapitányság a darabos utczai tüz alkalmából hanyagságért két toronyőrt egyenként 5 forinttal megváltható 24 órai elzáratásra itélt.

— **A helybeli rendőrkapitányság a napokban** igen sajátságos utón tisztitatta ki N. N. helybeli lakos udvarát. Az ott felhalmozódott szemét és trágya garmadáit ugyan is; N. N. uram — ki mellesleg legyen mondva igen derék becsületes de nagyon szegény ember, — s ezen felül 6 kis koru gyermek atyja, s elöregedett szüleinek egyedüli gyámola — udvaráról az ott felhalmozódott szeméttől többszöri figyelmeztetés daczára sem tisztitatta ki, ugy annyira hogy már nem csak a rendőrök de sőt a szomszédjai is feljelentették. Egy ily bejelentés alkalmával, nevezett a kapitányság által megidézve, s ugysnakkor 10 frt pénzbirsággal, nem fizethetés esetében egy napi elzáratással lesz megbüntetve, s daczára nagy szegénységének — ne hogy elzáratassék, a 10 frtot kölcsön vett pénzzel kifizette, nem is emlitve hogy ez alkalommal egy pár zok szót is morzsolt a fogai között. Midőn a 10 frtot lefizette, az idéző alkapitány egy czivil ruhába felöltöztetett, s e végett előre betanitott rendört küldött N. N. uram házához a ki megalkudott vele, hogy egy oly menyniyiségü szemetet, mint a milyen az ő udvarán van menyi fizetésért hordaná ki. Az egyesség 12 frtba lett meg határozva, melyre N N. uram parolát is adott, midőn ez megtörtént, a rendör megmondta hogy ő tulajdonképpen ki csoda, de azt is tudtára adta a gazdának hogy ha 48 óra alatt szemetjét ki nem hordatja, az, az ő költségére lesz kitakaritva s a 12 frt rajta be fog vétetni. Mit volt mit tenni N: N. uram a szemetet 2 nap alatt csakugyan ki is hordatta, s udvarát a legszebb rendbe hozta. A midőn megtörtént ismét felhivatott a kapitánysághoz, s onnan az előbbi alku szerint kikötött 12 frt az illető alkapitány részére kifizette mondván, ime itt a 12 frt szemét hordásért járó összeg, azonban jövőre, az udvarát folytonosan tisztán tartani igyekezzék, mert — egyszer volt budán kutya vásár. — Lehet képzelni hogy N. N. uram a boroshordóknak czimzett kapitányságot mily áldások között hagyta el. Ebben pedig az az érdekes hogy megtörtént.

— **Vadászok figyelmébe.** A város és a házbirtokosok ondódi és ujosztásu földeiken az 1883. évi XX. törvény értelmében gyakorolható vadászati jog haszonbérbe lévén adva, a jelzett törvény 14. 16. 30. 32. és 33 §§-aira való tekintettel figyelmeztetik a lakosság, hogy a mint egyrészt a vadászat és agarászat gyakorlása közben, a vetésekben, ültetvényekben s más gazdasági ágakban okozott minden kárért a vadászatot gyakorlók kártérítéssel tartoznak, ugy másrészt a hasznos vadállatokban akár magok vagy hozzátartozóik, akár háziállataik által okozot bármi nemü kártételért a földtulajdonosok felelősök. Minden ide vonatkozó panasz, az ily kihágások elbirálására egyedül illetékes mezei rendőr alkapitányságnál jelentendő be. A városi tanács.

— **Eljegyzés.** Főkés Gábor h. szoboszlói városi tanácsos, hajdumegyei bizottsági tag, ugy H Szoboszlón miut a környéken előnyösen ismert fiatal ember folyó hó 24-én jegyezte el Debreczenben Nagyságos Szögyény István kir. tanácsos s nyug. kir. törvényszéki elnök ur kedves és bájos leányát Mariskát.

— **Adakozás a czeglédutczai ev. ref. uj templom felszerelésére.** (Hatodik közlemény) — Bogdán Péter 10 kr, összesen 70 frt 56 kr. Kapros János presbyter és Kiss András tanitó urak iven a hatvan külvárosi I. tizedben befolyt: Csicsó Lajos 3 frt, Zeising Gusztávné 1 frt, Borza András 1 frt, Füzessy Istvánné 20 kr, Tömösváry Mihály 10 kr, Bathá István 30 kr, Bartha János 20 kr, Kovács Ferencz 10 kr, Molnár József 20 kr, Csiha Márton 10 kr, Gyenge Lajos 10 kr, Polák Lajos 50 kr, Papp Péter 50 kr, Korda István 10 kr, Mikó Mária 10 kr, Fodor Gábor 10 kr, Szücs Bálint 20 kr, Varga András 30 kr, Lente István 10 kr, Okrös Sándor 10 kr, Oláh József 10 kr, Papp Károly 10 kr, Tóth Sándorné 20 kr, Békéssy István 10 kr, Márkus András 10 kr, Váradi Mihályné 10 kr. Tokaji József 10 kr, Sóss János 10 kr, Komáromy József 10 kr, Pongor József 20 kr, Bedőcs János 10 kr, Nyiry János 10 kr, Kecskés Péter 1 ft, Váradi János 20 kr, Alibán István 20 kr, Kerekes Imre 20 kr, Kiss Gábor 20 kr, id. Kiss Gábor 06 kr, Horváth Józsefné 10 kr, Borbély S. 10 kr, Matkó J 20 kr, ifj. Matkó J. 20 kr Nagy János 10 kr. Molnár János 20 kr. Kun István 20 kr. Molnár Jánosné 10 kr. Némethy János 20 kr. Erdődy János 10 kr. Lovász Gábor 10 kr. Pap János 20 kr Elek Péterné 10 kr. Molnár István 10 kr. Balkn Imre 20 kr. Vass István 50 kr. Tóth Imre 20 kr. Gyulyás József 10 kr. Tóth Bálintné 10 kr. Szathmáry Sándor 10 kr. Matkó János 10 kr. Réthy Ferencz 10 kr. Górgyán András 10 kr. Matkó Mihály 1 frt Kerezsy György 30 kr. Oláh István 20 kr. Gyórffy István 40

A „Debreczeni Ellenőr" tárczája.

A kapitány ur étvágya.

— Beszély. —

Irta: Vértesi Gyula.

III.

A nagykendőre kapott utolsó garas is elfogyott. A férj a dermesztő hidegben, vékony nyári zubbonyban járt, kétségbeesetten egyik helyről a másikra. Mindenünnen elutasitották.

Némely helyen elmondták neki, hogy a maguk munkásait is el kellett bocsátaniok, nem hogy ujakat fogadnának, — másutt pedig, mihelyt belépett, reá támadtak, hogy nem szégyenli magát, ilyen erős ember létére, koldulni járni.

— Nem koldulok én, becsületes munkát keresek!

Erre azután becsapták az orra előtt az ajtót.

Mikor azután este haza vetődött ott találta a feleségét a szalmazsákon ülve, ugy, ahogy reggel hagyta.

Talán megsem mozdult azóta.

— Ehos vagy, Mari?

— Dehogy vagyok — s nagy kék szemeivel bágyadtan mosolygott férjére.

Ez pedig elforditotta róla a tekintetét. hogy ne lássa azokat a könyeket, amik végig folytak széles arczán.

Azután leült az asszony mellé a szalmazsákra. Vékony derekát átölelte, magához huzta s a fülébe sugta:

— Csak holnapig tartsd magad! Magamért sohse tettem volna meg, ha éhen haltam volna is; de érted megteszem.

A sápadt arczon lángoló pirosság ömlik át, s olyan boldogan mosolyogva mondja a szegény asszony:

— Ugy-e lesz kenyerünk. Ugy-e hozol holnap kenyeret. Látod tegnap se ettem, ma sem, De nem baj. Csak a mellem szurja valami. De az nem attól van. Reggel sokat köhögtem. Fáztam, hideg volt, de már nincs.

Hanem azért a férfi vékony zubbonyán keresztül megérzi a sovány test fázó reszketését, amint széles melléhez szoritja a kis asszonyt, s dédelgeti mint valami kis megfagyott madarat.

IV.

Az öreg Náczi a reggeli szünet alatt alig győz felelni a kérdezősködésre.

— Hát csakugyan eljön Sebes Péter megkérni a felügyelőt?

— Mikor jön?

— Ugy-e mégis beadta a derekát?

A vén munkást kezdi boszantani az a sok kárörvendező arcz.

— Hát ti haszontalanok nem adtátok volna be? Bizony hamarább mint Péter. Ha az a fiu maga van, inkább meghalt volna éhen, mintsem visszajöjjön könyörögni. De csak nem hagyhatja elveszni a feleségét. Tegnap magam láttam. Ugy néz ki az asszony mint az árnyék.

— Hát akkor most már nem igen kellene a felügyelőnek. Pedig egy időben nagyon járt a szép Gruber Mariska után. Igaz, hogy hiába. De hát ennek is Péter adta meg az árát. De hát minek is avatkozott az urak dolgába. Az uré a hus, a szegényé a csont.

Erre azután elkezdtek nevetni mindnyájan.

Az öreg Náczi pedig fölállt közülök s ott hagyta őket. Az ajtóból visszakiáltotta nekik:

— Rossz emberek vagytok valamenynyien!

Mikor a gyár udvarán keresztül ment, találkozott Péterrel.

Megrázta a fiatal munkás kezét, s gyöngéden, szeretettel mondta neki:

— Becsületes ember vagy. Jól tetted, hogy eljöttél. Ne félj, minden jóra fordul még. Majd Mariska is jobban lesz, csak ez a te dotgod jöjjön rendbe. Már mondtam a felügyelőnek, hogy el fogsz hozzá jönni. Minden jó lesz.

— Adná Isten.

A felügyelő szobája előtt még egy pillanatig megállt a fiatal munkás. Melle lázasan emelkedett, a vékony zubbony alatt.

Hát bemenjen s könyörögjön ez előtt az ember előtt, akit utál. megvet. Hiszen neki kellene bocsánatot kérni. Az is csak olyan ember mint ő.

Daczosan ránt egyet széles vállán, s már, már visszafordul, mikor egyszerre csak eszébe jut az az éhes, beteg asszony, meg az szegény kicsi féreg, a kit már rég letettek a földbe . . . hát ezt is megölje még. Nem, ezt nem engedi, ezt nem veszik el tőle, ennek élni kell . . .

Benyit a szobába.

A felügyelő ott ir az iróasztala mellett s a mint öt észreveszi, gunyosan mosolyogva néz reá. Az irást abba hagyja, egyik kezét. a nadrágja zsebébe dugja, a másikkal pedig arany óraláncot csörget.

— Ah a meghunyaszkodott oroszlán! Hát meguntuk a dicsőséget. Éhen akarunk megdögleni? Mi?

A fiatal munkás arczát elfutja a szégyen pirja- hanem azért lassan kiszótagolja,

— Felügyelő ur kérem . . j

— Hát te pimasz? Még a szemem elé mersz jönni. Hát az ilyen magad felének még annyi becsület érzése sincs mint a kutyámnak. Az ha kirugdalom innen, szégyel ujra hejőnni. De igaz, csonttal azt is be lehet csalogatni.

Hiába igyekezett türtöztetni magát a fiatal munkás. A sértő szavakra elfutotta szemét a vér, hatalmas kezét ökölbe szoritotta.

— Te hitvány gazember!

A felögyelő gyorsan megrántotta a csengettyüt, s éppen abban a pillanatban lépett be két szolga, s ragadta vállon a munkást, mikorra akarta magát vetni a felügyelőre.

— Kötözzétek meg. Vigyétek a rendőrségre.

V.

A ki a tekintes kapitány ur, jól táplált, egészséges üde arczát latja, hát elolvashatja róla, hogy ez az ember egyike azon boldog halandóknak, akik tökéletesen meg vannak magukkal elégedve. A társadalom s az állami rend éber és hü őre, s a ki a szent paragrafusokat nem tiszteli hát azt egész, oda adással tanitja tiszteletre. A brutáli s eljárástól irtózik, ez nem fér össze az ő csendes vérmérsékletével, s többnyire atyai tanácsok kiséretében mondja ki, hogy ezt a törvény nevében egy vagy két heti fogságra itéli.

„Higyjétek el uraim, hogy legkönnyebb becsületesnek lenni" — többnyire ezzel szokta elkezdeni az ő morális oktatásait. S ilyenkor egész öntudatos megelégedéssel simitja végig simára borotvált állát s azután kidülleszti a mellét, miután mondaná: Látjátok itt vagyok én becsületesség mintaképe, ezerhatszáz forint évi fizetéssel, négyszáz forint lakpénzzel, vegyetek rólam példát. Hát nem jobb igy élni. En nem lopok, hát ti, hogy mertek lopni!

Az a sápadt beesett arczu asszony alig tud már a lábán állni. A vékony szoknya alatt szinte látszik, hogy verődnek össze a gyengeségtől reszkető lábai. Alig hallhatóan felel a kapitány ur kérdéseire:

— Hát beismeri, hogy attól az asszonytól, a mig ez egy másik vevővel alkudozott, ellopott egy kenyeret?

— Be.

— Szörnyüség! Világos nappal lopni. Hát ilyenformán ezt a szegény kenyéráruló asszonyt tetszésük szerint kifosztogatják az ilyen féle népek. Csak az a szerencse hogy az igazság szelleme éber szemekkel őr

fr. összesen 17 frt 06 kr. — Joó István és Dr. Medve Kálmán presbyter urak ivén a piaczutczai I. tizedben adakoztak: Kapros Gábor 1 frt. M. Kóssa Albert 5 frt, Kola János 2 frt, Kocsár Gábor 1 frt, Kovács József 50 kr, File Istvánné 20 kr, Ujfalussy József 10 frt, Márton Imre 10 frt, Ozsvárth Ferencz 5 frt. Magyar József 20 kr, Frdey Ferencz 50 kr, Békéssy Péter 60 kr, Erdődy Dániel 4 frt, özv. Vincze Lajosné 50 kr özv. Halasi Istvánné 50 kr, Sövényi István 20 kr. Szathmáry János 1 frt, özv. Gyarmathy 1 frt, Makai Mihályné 1 frt, Sóss Istvánné 20 kr, László József 20 kr, Karay János 50 kr, Károlyi Sándor 50 kr, Danes Imre 50 kr, Veréb Imre 50 kr, Hajdu Ignácz 1 ft, Sáry Lihály 20 kr, Vásáry János 1 ft, Major Agnes 1 ft, Kecskés János 20 kr, Erdey János 10 kr, Matkó János 1 frt, Fülöp József 1 frt, Szekeres Jánosné 20 kr, Kovács József 50 kr, Hatvani István 40 kr, Szilágyi János 1 frt, Farkas Sándor 20 kr, Kulcsár József 1 frt, Tóth Bálint 2 frt, Balogh Ferencz 1 ft, Höfflinger Nándorné 1 ft, Somosi István 30 kr, ifj. Kovács Ferencz 30 kr, Bányai Ferencz 20 kr, Nagy Györgyné 10 kr, Matkó Ferencz 20 kr, Faragó Mihály Tóth József 20 kr, Keserü József 10 kr, Kecskés István 50 kr, Földessy Sándor 50 kr, Végh Sándor 10 kr, Nagy Gábor 40 kr, Uszó János 1 ft, Bakóczi András 10 kr, Kálmán József 20 kr, Sarkady István 40 kr, ifj. Sarkadi István 20 kr, Mészáros István 10 kr, Nagy István 5 kr, Gombos István 50 kr, Varga Istvánné 10 kr, özv. Dopszay Andrásné 20 kr, összesen 66 ft 75 kr.

— **A debreczeni jótékony nőegylet** figyelmébe városunk egyik tekintélyes, minden igaz nemes ügyért érdeklődő és áldozatkész polgára Szikszay József ur következő gyakorlati inditványt ajánlja: A jótékony nőegylet városunkban minden hasonló jótékony intézetek között a legelső helyen áll, annálfogva kötelessége minden helybeli lakosnak és polgárnak e nemes jótékony intézetet tőle kitelhetőleg pártfogolni, segélyezni. Hogy pedig az adakozás minél nagyobb eredményt mutasson fel, arra nézve ajánlom a tekintetes nőegyletnek, hogy az adakozás fokozása tekintetéből a lakosság között egy kimutatási könyvecskét osszon ki minden évben, melynek 1-sö lapjain név szerint ki legyen irva, hogy ki mennyivel járult a lefolyt évben az egylet segélyezéséhez. Budapesten szokásos hasonló eljárás azt mutatja, hogy nemes verseny támadt a városi lakosok között; kiki igyekezett a másikat az adakozásban felülmulni és már az első évben meg többszörösödött a segély összeg. A könyvecskének következő lapjain ki lenne mutatva idő és névszerint, hogy a szegény, szükségben szenvedőknek mennyi segély adatott ki egész éven át, és még talán azt is, hogy kiket nem lehetett segélyezni, mivel a pénztár egészen kifogyott. Végre kimutatandó lenne az egész évi bevétel, és az összes kiadás, szóval az elszámolás, hogy ebből láthassa az adakozó, hogy a könyör adományával hány insége szenvedő, szerencsétlen sorsu lett segélyezve, és azon augyali nők a kik ezen intézményt egész éven át nagy fáradsággal kezelik, minő pontos elszámolással végzik jótékony munkájokat. **Szikszay József.**

— **Arany ünnepélyt** tartottak f. hó 26 a helybeli keresk. akadémia hallgatói a keresk. ifj. önképző kör helyiségében. Az ünnepélyt Hajdu István ifj. elnök nyitotta meg. Szavaltak: Rácz Gyula (Koldusének) Bakos Kálmán (Jóka ördöge) Brett Gyula (Welszi bárdok), Hajdu István (Ráchel siralma). Londesz Elek (Nagyidai cziganyok). Közben az ifjusági dalárda müködött Boros Lajos ur vezetése alatt. Emerich A. és Slezák V. „vonós kettős“-e után — a pályadijak kiosztattak. Nyertesek: komoly szavalatért Hajdu István, vig szavalatért Londesz Elek. A pályamunkáért az első dij Londesz Elek, a második dij Brett Gyula közt osztatett ki. A szépen sikerült ünnepélyt Dr. Szántó Sámuel ur végszava zárta be.

— **A felolvasókörből.** A szerdai felolvasó estélyen a mely utolsó ezévadban, Szombathy János ur fog felolvasni, Szárnyaszeget sasok czim alatt (Nagy Imre, Zsutai és Kovács Gyula debreczeni költőkről). Utána pedig Ajtai Kovács Albertné urhölgy ugyan-e szerző „Hirlapok és hirlapirók“ czimü humorisztikus csevegését fogja felolvasni Az estély pontban 5 órakor kezdődik.

— **Felolvasóköri társasestély.** A kik az eddig ily czim alatt rendezett estélyekben részt vettek bizonyára örömmel veszik majd azt a hirt, hogy a jelen, évad betelyezése alkalmából e hét szombatján családias jellegü társas estélyt rendez a felolvasókör. Egyelőre ennyit.

Szinházi hirek. A szinlap Katona „Bánk bán“-jának előadását hirdeti. Hiszszük, hogy e nagy müszerepet vagy a vendég E. Kovács Gyula vagy társulatunk hősszerelmese Molnár László fogja játszani. — Bárdi Lajos lesz szinházunk legközelebbi vendége. E fiatal szinesz városunk szülötte s körülbelől 9 év óta müködik szép sikerrel a vidéki szinpadokon. Koronként mikor szüleihez hazajön itthon bemutatja haladását. Most már hat év óta nem láttuk Azóta bizonynyal tehetsége még inkább megizmosodott s szerdán az „Egy katona története“ cz. nagyhatásu dráma Renő János szép szerepében oly alakitást fog bemutatni, mely az ő müvészi egyenisége iránti érdeklődést még fokozottabb mértékben felébreszti.

— **A Tombola estély.** Ha azt akarjuk hogy valaminek keresztülvitelét siker koronázza: a nőkre kell azt biznunk, mert ha a nők egyszer kerükbe vesznek valamit — az rögtön életre ébred. A nők szive nagyon fogékony a nemes iránt s ki birná őket meg nyerni jobban mint a kisdedek? Lehet-e nagyobb, nemesebb és magasztosabb érzés, mint kicsinyeinkért fáradni? A nők szeretetreméltó fáradságának köszönhető tehát, hogy oly számosan jelentek meg a Fröbel egylet szombati tombolaestélyén. Ritkán lathat a „Korona nagy terme oly szép distingnált közönséget minő ez estélyen volt. Es ez buzgólkodó hölgyeink érdeme, kik odaadóan fáradtak azon hogy jótékonyszélu tombolaestélyüknek mennél több látogató szerezzenek, kik mindannyian aztán Fortuna kerekével próbálkoztak meg, midőn az estélyen a vacsora elköltése után teritett asztalok mellett izgatottan várták, hogy kiket szemel ki a szerencse istenasszonya. A terem egyik oldalán, egy emelvényen déli növények közt voltak elrendezve a nyeremény tárgyak, melyeket a szerencsés nyerteseknek jutalmul osztottak. A számokat a Frőbel-egylet elnöke Varga Ferenczné ő nagysága huzta, kit az est sikere körüli müködéséért, az oroszlánrész illeti meg. A tombolajáték végeztével a soha fáradni nem tudó fiatalság ugyancsak hévvel kezdett Terpsichorének áldozni, a friss csárdásnak megujrázása alig akart szünni. Az első négyest mintegy 40 pár tánczolta s ott által sorban a kisasszonyok közül; Gerson Kata, Kastál Ludna, Varga Vilma, Jablonczay Ilonka, Kiss Irén, Kégli Szeréna Békéssy Rózsi, Otrokocsi Végh Emma, Kiss Bella és I. Kovács Ilona, Tóth Ilona, Marjalaki Piroska, Vojnovics Ilona, Harsányi Gizella, Markos Ilona, Hoffman Margit, Ellinger Ilona, Beér Margit, Balázsi Boriska Tóth Paulina stb. Jelenvoltak továbbá: Kornis Zsigmondné, Bethlen Mikó Róza és Degenfeld Józsefné grófnékon kivül Aron Manóné, Balázsiné, Básti Zsigmondné, Beér Kálmánné, Borsos Ferenczné, Bosznai Károlyné, Buzás Elekné, Dragota Ignáczné, Gerson Odönné, Hausner Lajosné, Jablonczai Kálmánné, Leéb Páné Pusztai Sándorné, Rickl Antalné, Sesztina Lajosné, Szabó Gáborné, Szedlák Józsefné, Szikszay Gyuláné, Toth Gyuláné, Tóth Sándorné Varga Ferenczné, Varga Károlyné, Vecsey Imréné, özv. Veres Lászlóné, Végh Gyuláné Vojnovics Jánosné stb. urhölgyek. Ez estély, mint reminiscentiája a farsangban tartott mulatságok hosszu sorának nagyon sikerült volt, mivel csak a reggeli orákban ért végett és a Frőbel egylet nagy anyagi eredményt is ért el általa. (R—i. G.)

— **Halálozás.** Özv. Pongor Józsefné, fájdalommal jelenti szeretett fiának Pongor Istvánnak ma reggel 19 éves korában történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei szerdán délután fognak az örök nyugalomra letétni. A gyászszertartás 3 órakor fog kezdődni a nap utczai 2491 számu háznál. Béke poraira!

— **A Telegdi féle,** könyvkereskedésben egy jó házból való 4 gymn. reál, osztályt végzett fiu tanulónak kerestetik.

— **A debreczeni vadásztársulat** tegnap évi közgyülést tartottt Békessy László elnöklete alatt. A tagok szép számmal jelentek meg. A gyülés fontosabb tárgyai voltak: A tagsági dij a jelen évben is 10 frtban álapittatott meg. A tagsági dijak ezután nem eljáró által fognak beszedetni, hanem postai megnivás utján. A tisztikar kiegészittetett: alelnök lett Antalovics Gyula, ki a lemondott Dr Varga Géza helyére választatott meg. A választmányba beválasztattak: Török Gábor Simonffy Gyula, Balogh György, és Ujhelyi András; Tóth Kálmán, (gazdálkodó) és Polonyi Andor póttagokul; ügyvéd lett: Hanke E. A legtöbb szárnyas ragadozót elejtett tagok jutalmazására három 10, 8 és 7 frtos vadászoknak való dij fog kitüzetni. A ragadozó szárnyasok nevei; egység arány számok később fognak közététetni. A meglőtt madaraknak feje mutatandó be, nagyobb szárnyasok pl. a sas, egészben.

II. Symphonia hangverseny.

A multkori élvezet megujitására nyilt alkalma tegnap városunk müértő közönségének. Intelligens közönségünk ez alkalommal is sietett résztvenni azon müvészetben, mely az érzelmek egész belvilágát felöleli s elénk tárja azok hangulatát.

Debreczeni közönségünk zenei izlésének és értelmének magas fokára enged következtetni azon körülmény, hogy minden érdemes zenei esemény iránt igaz érdeklődéssel viseltetik. S bár városunk lakóinak ezrei közül csak kevésre megy azok száma, kiket minden nyilvános zenei előadásnál ott látunk, e kis részt tud lelkesedni és melegen érezni minden iránt, a mi pártolásra és elismerésre igényt tarthat. És ez igazán figyelemre méltó mivel minden müvészeti ág közt épen a zene az, mely a laikus figyelmét a legnehezebben tudja megkapni vagy épen magához bilincselni, mert a zene nem térbelileg szemlélhető mint például a szobrászat vagy festészet remekei, a laikus a hang hallatára csupán azt érezheti, hogy bensejében a zene különféle hangulatokat kelt. E hangulatot pedig elemezni és végokára visszavezetni, nem képes. Ezért tehát üdvözölhetjük aránylag elég szép számban levő zenebarátainkat, kik egy klaszikai zenedarab meghallgatásában igazi mielvezetet találnak.

A simphonia hangversenyeket, zenei életünk e hatalmas tényezőjét, csak rövid évekkel ezelőtt léptették életbe, s ime ma már ott állanak; hogy büszkén hivatkoznak rájok mint az általán — rövid idő alatt óriási mérvet öltött haladásnak egyik kiváló culturális nyilvánulására.

A tegnapi hangversenyről is — ép ugy mint a multkoriról — csak elismerőleg szólhatunk. A müsor minden száma nagyban s egészben kifogástalan volt s a legkényesebb müigényeket is kielégitő interpretatióban részesült Mielőtt a müsor többi számait méltatnók, ki akarjuk emelni Halmayné Emma asszony, szintársulatunk jeles tagjának közremüködését, aki Weber „Büvös vadász“ operájának Agatha jelenetét és áriáját énekelte. Halmayné asszony felléptekor egy elegáns csokorral lett kitüntetve, miközben a közönség zajosan üdvözölte kedvenczét. A szép áriát tőle szokott biztonsággal és meleg érzéssel adta elő s a közönség zajos tetszésnyilvánitásokkal jutalmazta érte.

Bevezetőül Beethoven „Prometheus“ nyitányát játszta a zenekar, melynek prime hegedüjét ismét Hitessy ur vitte s ezáltal legméltóbban töltötte ki a tért. Ez ouverture megtette a kellő hatást, mert a zenekar Czapek karmester vezénylete mellett, az ensemble paecisiojában, játéka meleg, kifejező hangjában, az árnyalás tartalmasságában és egyenleteségében s stylszerü előadásában tünik ki. — Nagy hatást tett Zichy Géza gróf „Liszt indulója“, ezen eddig még elő nem adott instrumentális mü, melyet a mester mesterének emlékére szerzett. Ez u indulót a kegyelet sugallta s egész tartalma ünnepies, classicus stylben van irva. Nagyon hatásosan van hangszerelve; merész, phantastikus néha a bizarrságig. Az egész szerzemény felemelő hatással van a hallgatóra. A sikerült zeneujdonságot a közönség tetszétnyilvánitó kivánságára megkellett ismételni s ugy a jelenvolt szerző, — kit a közönség lelkes ovácziókban részesitett, — valamint a vezénylő karmester nagy érdemére válik. Tetszéssel fogadtatott Schumann „Estidala“ is, mely Saint-Saëu zenekarra való átiratában adatott elő. Csinos kis apróság melyből a fuvola szólam kiemelkedik s hangneme is vál tozik. Előadása nemes odaadó kifejezésü volt.

Kétségtelen azonban, hogy legfenségesebb s legmélyebb hatást gyakorló részlete a hangversenynek „c symphonia, Hajdu zseniális müve volt. Első része, a Vivace assai, hatalmas szárnyaló erővel indul meg tartalmas gondolatokkal. Akár. csak szemtanui volnánk egy vásár- vagy népünnepnek, hol a nagy sürgés forgásból a trombiták és kikiáltók hangja hallik, mely megszünik midőn a heroldok harsány furója megszólal s az ünnepélyességek elkezdődnek. Allegretto-ja tompitott leheletszerü pianóval kezdődik s mintegy az ünnepi felvonulást akarja ábrázolni, hol a menetben a táncosok szakasza castegnette mellett lépdegél. A menuetto alantabb mozog, néhol sivár és sekélyes s csak a közepe felé ragad meg nehány dallamos tétel. A Finale a „m dvetánczot“ mutatja be s cziméhez illőleg kissé nehézkes de mindazonáltal a nagy dobot könnyed piccicatók valtják fel eltérő sajátsággal. Ezen eredetiségekben gazdag Finale teljes érvényre jutott és semmi sem veszett el exoticus bájából. — Czapek karnagy ur ismét bizonyitékát annak, miszerint igaz és hü interpretátora azon halhatatlan müveknek melyeknek tolmácsolására vállalkozott. Eles tekintetét nem kerüli el a legkisebb mótiórum sem, ugy hogy az előadott zenemü a maga teljességében jelenik meg előttünk. Ritka dolog hogy vidéken a nyujtott produkciók olyan tökéletesek legyenek.

Őszintén örülünk, hogy kilátásunk lehet ujra egy ilynemü hangversenyre, mely jótékonyczélra tartatnék s azáltal fog kiváló vonzerejü lenni, hogy a félkezü zongoramüvész Zichy Géza gróf is fog közremüködni.

Révai Géza.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.

BUDAPEST márcz. 28. A képviselőház mai ülésén a katonai özvegyek ellátásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásánál a honvédelmi miniszter örömmel üdvözli a pénzügyibizottság határozati javaslatát, hogy a törvény kedvezményei a nyugalmazott tisztek özvegyei és árváira is kiterjesztessék. — A miniszter kijelenti, hogy a nyelvkérdés tekintetében kimeritően fog nyilatkozni a Meszlényi interpelátióra adandó válaszban. Az ülés végén erre a javaslat általánosságban nagy többséggel elfogadtatott.

BÉCS, márcz. 18. Az anarchista pörben a 13 vádlott egytől 20 évig terjedő sulyos börtönre itéltetett.

DEBRECZENI SZINHAZ

Holnap, kedden, 1887. Márczius hó 29-kén **ELLINGER ILONA jutalmául** adatik bérletfolyamban:

Kis herczeg.

Operette 3 felvonásban. Irta: Lecoq.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: **Karczag Vilmos.**

Lármátlan

mangorlót

magas záróval és napponyával

E. S. Rosenthal's Erben

Wien

czég által.

ügynökök kerestetnek.

Ibolya-hulladék-szappan

Rózsa-hulladék-szappan

különös jó minőségben csomagonként (3 drb.) 30 kr. kapható **Baum Miksánál.**

---

ködik a polgárok javai fölött. Négy krajczárért megvehette volna. De nem, inkább ellopta.

— Majd meghaltam éhen. Öt napja egy falat se volt a számban. Az uram nem kapott munkát.

— Nem ám, ha lump, korhely, veszekedő, verekedő. A helyett, hogy kellő tisztelettel volna azok iránt, akik könyörülnek rajta, s munkát adnak neki — hát azokra felmeri emelni a kezét. — Szörnyüség! mi lesz igy a világból. De megállj csak — fordul oda az asszony mellett álló munkáshoz, majd megtanitunk mi téged. Hiszen még maholnap azt hiszitek, hogy a munkaadók tartsák szerencséjüknek, ha dolgoztok nekik. Vagy nem tudsz te a felebbvalók iránt tartozó engedelmességről semmit sem? Még a kutya sem harapja meg annak a kezét, aki neki enni ad.

— En nem vagyok kutya, én ember vagyok, olyan ember mint ő.

A kapitány összecsapta a kezét, s azután odafordul a mellette ülő hivatalnokhoz.

— Ugy e mondtam hogy a szociálisták keze benne van a dologban. Láboknál fogva kellene azokat a bitangokat felakasztani.

S egész dühhel önti ki a mérgét azokra az alávalókra. Még gondolatnak is iszonyu. Ez a két koldus itt előtte egyenlőnek tartja magát vele. Vele, tekintetes maczonkay Maczonkay Pál rendőrkapitánynyal, a kinek ezerhatszáz forint évi fizetés és négyszáz forint lakpénze van. Ő a tántorithatlan jellem és ezek a zsiványok, akik lopnak.

Hanem azután ujra magához tér a kapitány ur. S igyekszik édes szavakban a jelenkőre beszélni, ezeknek a jó utról eltántorodottaknak.

— De azok ugy látszik, rá se hallgatnak.

A férfi odahajlik feleségéhez s csendesen sugja a fülébe:

— Ha becsuknak, legalább lesz kenyerünk. —

De hátha kieresztenek, mi lesz velünk?

S amint nézi, nézi azt a mellette didergő beteg asszonyt, akinek összeaszott arczára szinte vigyorogva ül ki a halál — nagy széles ajkait véresre harapja, hogy ki ne csorduljon a szeméből a könyü.

Szégyelné az előtt az ember előtt, a ki ott beszél előtte kegyes, ájtatos hangon a becsületesség hasznosságáról . . .

Lassanként belenyugszik abba a gondolatba, hogy el kell vesztenie ezt a szerető jó asszonyt. Legalább nem szenved tovább.

De hát ő?

— Mindezeknél fogva Sebes Pétert a törvény értelmében elitélem — cseng a biró ur csengő, erős hangja.

A fiatal munkás pedig csak áll merően előtte. — Szeme kidülled, előre nyujtott arczán, félig nyitott szájából kifehérlenek hoszu fehér fogai, mint valami harapásra készülő vadállatéi. Maga előtt látja azt a fehér arczu, szemtelen mosolygásu embert, a ki megölte azt a szegény kis ártatlan gyermeket, megöli ezt az aldott jó asszenyt, megöli az ő becsületét . .

— Elitélem . . .

Csak itéljetek el, csak tartsátok zár alatt, hogy ki ne szabadulhasson, mert ennek az embernek sok leszámolni valója van evvel az elégedett, boldog mosolygó világgal különösen avval a szép fehér arczu emberrel, akinek aligha lesznek mindég a keze ügyében a lakájok.

Különben a kapitány ur, már most is nyugodt szivvel kimondaná rá a halált s ijedten forditja el tekintetét a vad kétségbeesett arcz elől.

Ez az utálatos pofa most elfogja rontani az étvágyát. Mi is van ma? Szerda. Tessék, éppen kedvencz ételéből: a kolozsvári káposztából, nem fog tudni eleget enni.

(Vége.)

Női férfi és gyermek czipő üzlet

az arany csizmához.

Hivatkozva azon engemet mindig nagyobb igyekezetre buzditó bizalomra, melyben ugy a helybeli mint a vidéki czipőt vásárló igen tisztelt közönség ré szesitett, értesitem a n. é. közönséget, hogy ujonnan berendezett

női férfi és gyermek czipő üzletemet

a tavaszi idényre a legjobb anyagból készült árukkal szereltem fel, a melyeket jutányos árak felszámitása mellett bocsátok tisztelt vevőim rendelkezésére. Egyidejüleg értesitem a n. é. közönséget, hogy ujonnan berendezett, nagyszabásu műhelyem részére — hol is minden féle női férfi és gyermek czipő és csizmaárukat a legjobb anyagból a legrövidebb idő alatt elkészittettek, ugy szinte javitásokat a legcsinosabban kiállittatok — sikerült oly kitünő hazai munka erőket megnyernem kiknek készitményei ugy a főváros, mint a külföld legfinomabb készitményeivel a versenyt kiállják: A n. é. közönség nagybecsü bizalmát és pártfogását magamnak továbbra is kérve maradtam

kiváló tisztelettel

FALK OTTO

az arany csizmához

főpiacz a városháza épületében.

Temetkezési intézet és sirkő raktár.

kenyérpiacztèr a Tisza (Dégenfeld) házban.

Tisztelettel értesitjük a nagyérdemü közönséget, hogy varga-utcza 2247. sz. a. már 14 év óta fennálló:

TEMETKEZÉSI-INTÉZETÜNKET

a mai kor kivánalmainak megfelelőleg felszerelve

kenyérpiacz-tér, Tisza (DÉGENFELD) házba

helyeztük át s ugyanott egy

SIRKŐ RAKTÁRT

rendeztünk be.

Temetkezési intézetünk a legelőnyösebb feltételek mellett teljesiti ugy a **legszerényebb** mint a **legdiszesebb** temetéseket s azon helyzetben van, hogy e tekintetben a közönség mindenrendü igényeit kielégiteni képes.

Sirkő raktárunkban nagy választékban találhatók:

syenit-, fekete és szürke gránit-, vörös, fehér és kékes márvány- siremlékek gyári áron.

Sirkövek helyreállitása, sirkeritès felállitása, valamint régi kövek felujitása és siriratok bevésése a legjutányosabb ár mellett eszközöltetik.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek és sirkő rajzok kivánatra postafordultával megküldetnek.

A n. é. közönség eddigi nagybecsü pártfogását megköszönve ajánljuk szolgálatainkat a jövőre is, biztositván arról, hogy megelégedésüket jutányos árak és pontos kiszolgálás által kiérdemelni főtörekvésünk leend.

Debreczen, 1887. február 1-én

Debreczeni asztalos egylet.

„MARGIT"

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS"

Vegyelmezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásunak bizonyult különösen **tüdőbántalmaknál** a hol a szabadszénsav csekélyebb jelenléte mégóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatásu alkatreszeknek a beteg testrezebe való gyors és biz os felvételét eszközli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kivülről is, hogy a hol szabadszénsavtartalomban erősebb ásványvizek, mint a **seltersi-gleichenberg'i, tüdőbajokban**, különösen **tüdővérzéseknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** számtalan gyógyintézeteiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfban**, a Margit-viz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: **Dr. Korányi, Dr. Gebhárdt, Dr. Navratil, Dr. Poór, Dr. Kétly, Dr. Barbás;** Bécsben: **Dr. Bamberger, Dr. Duschek** s.b. a legjobb eredménynyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és hugyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mintivóviz

präservativ-gyógyszernek bizonyult legközelebb Triest-Fiumében KOLERA megbetegedés ellen a

„MARGIT" borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárolagos föraktár **ÉDESKUTY L.** m. kir. és szerb k. udv. ásványviz-szállitónál, Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszertárban, füszerkereskedésben és vendéglőkben.

!! HÁBORU !!

a beteg nyaknak, a beteg tüdőnek!

Az Egger-féle

dijjutalmazott mell pasztillák

elismert kitünő szer, sikerrel küzdenek ugy köhögés, nyakbántalmak, rekedtség, tüdőbajoknál valamint nehéz lélegzésnél és a leghathatósabb szer, mely a legmegbizhatóbban alkalmaztatik nyak és mellbetegeknél. — Ezen pasztillák dobozokban á 25 és 50 kr. a következő gyógytárakban kaphatók:

Debreczenben: Muraközi Károly, Tamássy Béla, Balázs Ődön, Mihajlovics István, Tóth Béla, Göltl Nándor, Örvényi Ottó, Dr. Rotschnek V. Emil.

A debreczeni czukorgyár

felszámoló bizottsága tudomásul hozza, hogy részvényenkint **40 frt** mint 4ik részlet visszafizetést, teljesit, s ezen összeg az illető részvény előmutatójának a gyári pénztárnál f. é. pril 1-től kezdve ki fog fizettetni.

Ugyanazon alkalommal fognak a termény és áruraktár részvényei is kiosztatni illetőleg a viszafizetésbe beszámittatni, melyek a czukorgyár részvényeseiből alakult csoportja által jegyezve lettek.

A felszámoló bizottság.

Kiadó ház.

A Bárány utcza 2379. számu uj kőház, két uczai lakás és pedig egy 3 szoba konyha és egy 2 szoba, konyhásól álló lakásokból, ist állóval és hozzávaló kamara, pincze, padlásból május 1-től **kiadó.**

Ertekezhetni Turay Farkas bözvetitő intézetében.

1363. Tk.
1887.

Arverési hirdetm. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Hajdumegye tiszti ügyeszének, mint végrehajtatónak Berke Juliánna végrehajtást szenvedő elleni 40 frt tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén lévő és Vámos Péres községében fekvő a 211 sz. tjkvben. A I. 224. hr. számu 46 frt, — 1729 hrsz. 8 frt, — 1847 hrsz. 6 frt. 2659. hrsz. 31, frt — 2668 hrsz. 31 frt. — 3826. hrsz. 58 frt 3967 hrsz. 168 frt; — 4079 hrsz. 22 frt, — 5155 hrsz. 11 frt; — 5279 hrsz. 80 frt. 5454 hrsz. 22 frt. 5771 hrsz. 18 frt; 7265 hrsz. 118 frt; — 8109 hrsz. 19 frt; a V.-Pércsi 316 sz. tjkönyvben A. + 333 hrsz. 160 frt; — a V.-Pércsi 760 sz. tjkönyvben. A I. 1885 hrsz. 3 frt; — 2030 hrsz, 13 frt. 2566 hrsz: 52 frt. 3591 hrsz. 19 frt. 5993 hrsz. 10 frt, 6481 hrsz 31 frt. — 6836 hrsz. 7 frt. 8337 hrsz. 12 frt., s végre a nagy fülöpi 119 számu tjkönyvben. A I. 1—4 rendszámu ingatlanokra 398 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokra az 1887. évi május hó 28-dik napján délelőtt 9 órakor Vámos-Péres község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapiott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott, és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX t. cz 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben a kir: törvényszék mint tjkönyvi hatóságnak 1887. február 28-án tartott üléséből.

Jelenffy elnök. **Dr. Hrehus** jegyző.

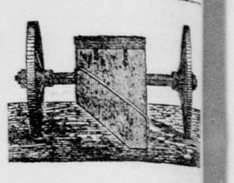

Általános eke egészen vas és acélból

sokkal tartósabbak mint a fagerenda és fakerekü k, következő árakban:

3—7" mélyesztők ca. 90 kl. sulyban o. é. frt 33. —			
4—8"	„	„ 95 „ „ „ 35 —	ingyenes
6—10"	„	„ 100 „ „ „ 37 —	Szállitótargoncza

Előlvágó nélkül minden eke 2 frttal olcsóbb. Szállitótargoncza az utak és ekék kimélésére 6 frt.

Szórva vető gépek

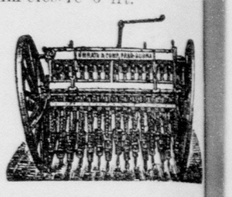

a vető magvak legegyenlőbb elosztására legnagyobb választékban szolid kivitelben és igen jutányos 150. frttól feljebbeni árban szállit.

Umrath és Tása

gazdasági gépgyára *Prag-Bubna*. Képes jegyzékek ingyen és bérmentve Főraktár Magyarországra: *Budapest, vátzi-kör 60, sz. saját czég alatt.*

---

10 forint

Biztos kereset naponta

MINDENKINEK,

a ki törvényileg kiállitott részletivek eladásával lakhelyén foglalkozni akar. Tudakozodhatni.

FUCHS H.

bankháznál

Budapest, Dorottya utcza 9 suám.

Házépitőknek fontos!

Kitünő, jól égetett I-ső rendü

MÉSZ

kapható a **JANESCH FERENCZ** Buchbergi köszén- és mészbányájában

CILLIBEN.

(Északi vasuti állomás.)

A **köszvény és osúz** ellen ajánlott számos háziszerek között még is csak a valódi Horgony-Pain-Expeller a **leghatásosabb és legjobb.** Ez nem titkos-szer, hanem egy **teljesen megbizható, orvosilag kipróbált** készitmény, mely minden betegnek **teljes megnyugvással** ajánlható. Hogy a Pain-Expeller **teljes bizalmat** érdemel, legjobban kitünik abból, hogy sok beteg, a ki nagy garral feldiesért más gyógyszereket próbált meg, **megint csak a régi jónak bizonyult Pain-Expellerhez** tért vissza. Épen az összehasonlitás által győződtek meg arról, hogy úgy a **csuzos fajdalmak, tagszakgatások** stb., mint a **fő-, fog- és hátfajás, oldalnyilallások** stb. a Pain-Expellerrel eszközölt bedörzsölések által leggyorsabban szüntethetők meg. A 40 kros, 70 kros és 1.20 olcsó ár a szegényebbeknek is hozzáférhetővé teszi, mig másrészt a számos siker a felől kezeskedik, hogy a pénz nincs kidobva. A káros utánzatoktól azonban óvakodni kell, s csak a **„horgony"-jellel ellátott** Pain-Expellert fogadjuk el mint **valódit.** Központi-raktár: **Gyógyszertár az arany oroszlánhoz Prágában,** Niklasplatz 7. Kapható a **legtöbb gyógyszertárban.***)

RAKTÁR; Debreczenben Dr. Rotschnek Emil gyógyszertárában. Főraktár Budapesten Török József gyógyszertárában.

Debreczen, 1887. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr" könyvnyomdájában Széchényi-uteza, SIMON-ház.